

Ministerstwo Sprawiedliwości

Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Załącznik nr 5
do Protokołu z 3. Posiedzenia
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
dn. 06 czerwca 2025 r. w Warszawie,
Ministerstwo Sprawiedliwości, Aleje Ujazdowskie 11

Uchwała nr 10/2025
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
z dnia 6 czerwca 2025 roku

**w sprawie rekomendacji nowelizacji Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.
Kodeks postępowania cywilnego w zakresie zmiany brzmienia art. 509**

§ 1

Na podstawie §2 ust. 3 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 marca 2025 w sprawie Powołania Rady do spraw ławników przy Ministrze Sprawiedliwości oraz §2 ust. 3 Regulaminu Pracy Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości Rada uchwala rekomendację nowelizacji Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego w zakresie zmiany brzmienia art. 509 poprzez poszerzenie zakresu spraw rozpoznawanych przez sąd w składzie jednego sędziego i dwóch ławników:

Stan obecny:

„Art. 509. [Skład sądu]: Sprawy o przysposobienie w pierwszej instancji sąd rozpoznaje w składzie jednego sędziego i dwóch ławników.

Stan rekomendowany:

„Art. 509. [Skład sądu]: Sprawy o przysposobienie, pozbawienie władzy rodzicielskiej, powierzenie i ograniczenie wykonywania władzy rodzicielskiej oraz uregulowanie i zmianę kontaktów w pierwszej instancji sąd rozpoznaje w składzie jednego sędziego i dwóch ławników”.

Prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz
Przewodniczący Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości

Załącznik do Uchwały nr 10/2025: Uzasadnienie

Uzasadnienie do Uchwały nr 10/2025
Rady do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości
z dnia 6 czerwca 2025 roku
w sprawie rekomendacji nowelizacji Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.
Kodeks postępowania cywilnego w zakresie zmiany brzmienia art. 509

Rada do spraw Ławników przy Ministrze Sprawiedliwości w Uchwale nr 8/2025 rekomenduje nowelizację Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego w zakresie zmiany brzmienia art. 509 poprzez poszerzenie zakresu spraw rozpoznawanych w pierwszej instancji przez sąd w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, o sprawy o pozbawienie władzy rodzicielskiej, powierzenie i ograniczenie wykonywania władzy rodzicielskiej oraz uregulowanie i zmianę kontaktów.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej, powierzenie i ograniczenie wykonywania władzy rodzicielskiej oraz uregulowanie i zmiana kontaktów, to kategorie spraw, mające niewątpliwie olbrzymie znaczenie dla naszego społeczeństwa, w których rekomendujemy przywrócenie udziału sędziów społecznych [ławników]. Ławnicy którzy wywodzą się z różnych środowisk społecznych, wykonują różne zawody oraz wypełniają rozliczne funkcje społeczne mogą wnieść do tych kategorii spraw znajomość realiów życia rodzinnego.

Sprawy o pozbawienie władzy rodzicielskiej to sprawy, które dla młodego człowieka mają podstawowe znaczenie. Często są to sprawy, gdzie małoletni może stracić możliwość poznania prawdy biologicznej, albowiem pozbawienie władzy rodzicielskiej prowadzi często do procesu o przysposobienie, czy to przez męża matki, czy za pośrednictwem ośrodków adopcyjnych. Postępowanie to winno być zatem poprzedzone wnikliwym postępowaniem dowodowym, a wydane orzeczenie oparte na doświadczeniu życiowym. Często rodzic występujący o pozbawienie władzy rodzicielskiej podejmuje wiele działań mających na celu wyrugowanie drugiego rodzica z życia dziecka i to za pomocą bardzo wyrachowanych metod. Niewątpliwie ławnik zapewni szerszy wymiar w orzekaniu i może wpłynąć na lepsze rozumienie sprawy.

Podobnie sytuacja przedstawia się w zakresie *spraw o powierzenie, ograniczenie władzy rodzicielskiej oraz uregulowanie i zmianę uregulowania kontaktów*. To w obecnym czasie sprawy, które rozpoznawane są w postępowaniu nieprocesowym, gdzie doświadczenie życiowe ma kluczowe znaczenia dla zrozumienia motywów którymi kieruje się najczęściej jeden z rodziców próbując narzucić drugiemu, kategorie spraw w zakresie jakim może wyłącznie decydować o swoim dziecku i w jakie dni tygodnia i przez ile godzin ma prawo do osobistego kontaktu z drugim rodzicem. Sposób w jaki Sąd ureguje młodemu człowiekowi władzę rodzicielską oraz kontakty z drugim rodzicem zazwyczaj ma wpływ na dalsze jego życie. Wiedza i doświadczenie ławnika niewątpliwie doprowadzi do wydania właściwego postanowienia w tym zakresie. [oprac. I.K-F, PW]]